

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 2116/2021
31.03.2022. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранислава Босиљковића, председника већа, Бранке Дражић и Данијеле Николић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ... чији је пуномоћник Бојана Вучковић адвокат из ..., против туженог Дома ученика средњих школа у Лесковцу, чији је пуномоћник Илија Петрушић адвокат из ..., ради поништаја решења, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против решења Апелационог суда у Нишу Гж1 1287/2020 од 30.03.2021. године, у седници већа одржаној 31.03.2022. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДА СЕ решење Апелационог суда у Нишу Гж1 1287/2020 од 30.03.2021. године и предмет враћа истом суду на поновно одлучивање.

Образложење

Пресудом Основног суда у Лесковцу П1 154/2018 од 23.05.2018. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиоца и поништено као незаконито решење туженог број 438 од 23.03.2016. године. Ставом другим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу на име трошкова поступка исплати износ од 38.380,00 динара.

Решењем Апелационог суда у Нишу Гж1 1287/2020 од 30.03.2021. године, ставом првим изреке укинута је пресуда Основног суда у Лесковцу П1 154/18 од 23.05.2018. године и одбачена тужба тужиоца од 28.04.2016. године. Ставом другим изреке, обавезан је тужилац да туженом накнади трошкове парничног поступка у износу од 60.000,00 динара.

Против правноснажне одлуке донете у другом степену тужилац је благовремено поднео ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану одлуку, на основу члана 408. у вези 420.став 1. и 2. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11...18/20), Врховни касациони суд је нашао да је ревизија основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју овај суд пази по службеној дужности.

Према чињеничном стању на коме је заснована побијана одлука, тужилац је дана 20.01.2011. године именован за в.д. директора, а у марту 2012. године по конкурсном изабран је за директора туженог. Ову функцију обављао је до 18.11.2015. године, када је смењен са дужности пре истека мандата, након чега је обављао послове ... и ... самосталне делатности. У периоду док је тужилац био

директор туженог, запослена ББ је Вишем суду у Лесковцу поднела тужбу против туженог због мобинга. У том поступку донета је пресуда П1 16/14 од 25.12.2015. године којом је утврђено да је тужила трпела злостављање на раду од стране одговорног лица туженог – овде тужиоца, па је тужени обавезан да јој надокнади нематеријалну штету од 70.000,00 динара, да о свом трошку ову пресуду објави у дневном листу „Вечерње новости“, као и да јој надокнади трошкове поступка у од 115.400,00 динара. Тужени није изјавио жалбу против ове пресуде, па је иста постала правноснажна и извршна. Поводом покренутог дисциплинског поступка против тужиоца, у вези догађаја утврђеног наведеном пресудом, тужени је 17.03.2016. године донео Одлуку о образовању комисије за накнаду штете. Комисија је 21.03.2016. године утврдила укупну штету у висини од 343.842,00 динара (износ нематеријалне штете и трошкови поступка који су пресудом досуђени ББ, трошкови заступања туженог од стране адвоката у поступку пред вишим судом, као и трошкови објављивања пресуде у дневном листу), а директор туженог је 23.03.2016. године донео побијано решење којим је обавезао тужиоца да наведени износ уплати на рачун туженог у року од 45 дана, уз упозорење да ће у случају непоступања поднети тужбу суду ради наплате ове штете. Тужилац наведени износ није уплатио туженом, нити је наплата извршена обуставама од зараде, већ је тужилац поднео тужбу у овој правној ствари ради поништаја решења директора туженог од 23.03.2016. године. Тужени је тужбу за накнаду штете по истом решењу поднео суду 10.08.2017. године.

Код овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је усвојио тужбени захтев и поништио побијано решење туженог налазећи да је било пропуста у поступку његовог доношења.

Другостепени суд је сматрао да се применом члана 123. став 1. Закона о раду одлука послодавца о одговорности и висини штете коју му је запослени нанео, а која је коначна у првом степну, не може спровести без сагласности запосленог, због чега не може бити ни предмет судске заштите, а да је поступак утврђивања одговорности од стране послодавца само процесна претпоставка за остваривање судске заштите ако се накнада штете не оствари са одредбом члана 163. став 5. Закона. С обзиром да тужени није донео одлуку супротно члану 123. став 1. Закона о раду, односно није вршио обуставу зараде тужиоцу ради наплате утврђене штете (јер за то није имао пристанак тужиоца), већ је покренуо спор ради накнаде штете по том основу, у смислу члана 163. став 6. Закона, другостепени суд је закључио да тужилац нема правни интерес за подношење тужбе у овој правној ствари – ради поништаја решења директора туженог од 23.03.2016. године. Из тих разлога је укинуо првостепену пресуду и одбацио тужбу.

По оцени Врховног касационог суда, основано се ревизијом тужиоца указује да је побијаном одлуком погрешно примењено материјално право.

Тужилац је тужбом у овој правној ствари тражио да се поништи решење директора туженог од 23.03.2016. године, којим је утврђена његова одговорност за штету коју је тужени претрпео поводом спора у коме је донета пресуда П1 16/14 од 25.12.2015. године, те којим је обавезан да туженом надокнади штету у висини од 343.842,00 динара.

У складу са овлашћењем из члана 163. став 5. Закона о раду („Службени гласник РС“ бр. 24/05....75/14), који се примењује у конкретном случају, тужени је

као послодавац водио поступак за утврђење постојања штете, њене висине, околности под којима је настала, ко је штету проузроковао и како се надокнађује. Међутим, у складу са одредбом члана 195. став 1. ЗПП, запослени може покренути спор пред надлежним судом против решења којим је повређено неко његово право, при чему правни интерес за покретање и вођење парнице ради судске заштите постоји када се правни положај тужиоца показује као неизвесан у односу према туженом, а отклањање ове неизвесности – оправданом.

Сходно наведеном, а имајући у виду и да побијано решење представља правни основ за накнаду штете туженом, уколико тужилац сматра да је тим решењем повређено неко његово право он има правни интерес и може суду поднети тужбу ради његовог поништаја јер је самим законом предвиђен његов процесно правни интерес за подношење таквог захтева, без обзира што је ово решење коначно у првом степену (како то налази другостепени суд) и без обзира на могућност утврђивања штете и у судском поступку који се води по тужби овде туженог против овде тужиоца ради накнаде штете из истог догађаја.

Како другостепени суд погрешно закључује о непостојању правног интереса за подношење тужбе у овој правној ствари, због чега је побијаном одлуком погрешно одбачена тужба за поништај решења, Врховни касациони суд је одлучио као у изреци применом члана 416. став 2. ЗПП.

У поновном поступку, другостепени суд ће ценити наводе из жалбе који су од утицаја на правилност и законитост првостепене пресуде а потом правилном применом материјалног права донети нову и закониту одлуку.

Председник већа - судија
Бранислав Босиљковић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић